

МОВЛЕННЄВІ КЛІШЕ

Андрієнко Марина Ігорівна

Харківський національний медичний університет

Економія мовних засобів часто досягається завдяки використанню мовленнєвих кліше. Зустрічаються такі визначення даних готових одиниць мови, як «мовні штампи», «розмовні формули», «стереотипні пропозиції», «застиглі конструкції», «ситуативні кліше», «мовні кліше». Розглядаючи суть кліше як одиниці усного мовлення, можна зауважити, що вони відображають такі властивості мови, як нормативність, спонтанність, емоційність. Для виразу різного ступеня емоційності уживаються або різні кліше, або одне й те ж кліше, але з особливою, відповідною кожному випадку, інтонацією. Кліше безпосередньо пов'язані з мовним наміром мовців і ситуацією спілкування; у них відображаються інтерес, участь і ставлення мовців до того, що відбувається. Мовленнєві кліше виконують роль «словесних опор», на які в безпосередньому спілкуванні нашаровуються всі види і варіанти реплік, що породжуються співрозмовниками в діалозі.

Мовленнєві кліше мають низку ознак, які зближують їх із фразеологією. Перш за все, це висока стійкість, тобто компоненти кліше не варіантні і вони відтворюються в мові цілком, а не створюються мовцем кожного разу заново (наприклад, кліше мовного етикету: *добрий день, радий Вас бачити, до побачення, на добраніч, будьте здорові, на все добре, будь ласка, ласкаво просимо, щиро дякую, з повагою, шановний пане та ін.*). Відносно самого терміну «мовленнєве кліше», передусім необхідно протиставити його терміну «шамп», як негативне явище в мові. На відміну від штампів, кліше слід розглядати як необхідні і закономірні компоненти будь-якої мови.

Отже, мовленнєві кліше, як компоненти мови, мають ряд достоїнств. Вони дозволяють реалізувати в зовнішній мові психологічні стереотипи, які відображають в свідомості явища дійсності, що часто повторюються. Вони характеризуються легкою відтворюваністю, дозволяють певною мірою автоматизувати процес відтворення, полегшують процес комунікації.

МОВЛЕННЄВІ КЛІШЕ

Андрієнко Марина Ігорівна

Кафедра іноземних мов ХНМУ

Анотація: були розглянуті мовленнєві кліше – готові одиниці усного мовлення, які є необхідними та закономірними компонентами будь-якої мови, що використовуються для виразу різного ступеня емоційності та полегшення процесу комунікації.

Ключові слова: мовленнєві кліше, компоненти, мовлення, мова, спілкування

РЕЧЕВЫЕ КЛИШЕ

Андрієнко Марина Ігорівна

Кафедра иностранных языков ХНМУ

Аннотация: были рассмотрены речевые клише – готовые единицы устной речи, необходимые и закономерные компоненты любого языка, которые используются для выражения разной степени эмоциональности и облегчения процесса коммуникации.

Ключевые слова: речевые клише, компоненты, речь, язык, общение

SPEECH CLICHÉS

Andriyenko Maryna Igorivna

Foreign languages department, KNMU

Abstract: speech clichés have been considered as ready units of the oral speech, that are essential and regular components of any language, used to express differing degrees of emotionality and to facilitate the process of communication.

Key words: speech clichés, components, speech, language, communication